

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“ОПОДАТКУВАННЯ ФІЗИЧНИХ
І ЮРИДИЧНИХ ОСІБ”
(для бакалаврів)**

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2009

Підготовлено доцентом кафедри фінансового і банківського права
Д. В. Малащук

Затверджено на засіданні кафедри фінансового і банківського права
(протокол № 9 від 20.02.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Малащук Д. В. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Оподаткування фізичних і юридичних осіб” (для бакалаврів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. — 28 с.

Методичні матеріали містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст самостійної роботи з дисципліни “Оподаткування фізичних і юридичних осіб”, а також список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2009
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Самостійна робота студентів є складовою навчального процесу, основним засобом опанування навчального матеріалу у вільний від обов'язкових навчальних занять час.

Мета самостійної роботи студентів з дисципліни “Оподаткування фізичних і юридичних осіб” – сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Завдання самостійної роботи студентів – засвоєння відповідних знань, їх закріплення та систематизація, а також застосування при виконанні практичних завдань. Самостійна робота забезпечує підготовку студентів до поточних аудиторних занять.

Зміст самостійної роботи студентів визначається навчальною програмою цієї дисципліни, а також цими методичними матеріалами.

Основними формами самостійної роботи студентів з дисципліни “Оподаткування фізичних і юридичних осіб” є:

- опрацювання прослуханого лекційного матеріалу, обов'язкових та додаткових літературних джерел;
- вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання;
- виконання домашніх завдань;
- виконання та письмове оформлення задач, схем, порівняльних таблиць та інших робіт;
- підготовка до практичних занять;
- підготовка до різних форм поточного контролю;
- пошук та огляд літературних джерел за заданою проблематикою;
- написання реферату за заданою проблематикою;
- аналітичний розгляд наукової публікації;
- підготовка контрольної роботи.

У процесі самостійної підготовки до практичних занять студенти повинні опрацювати прослуханий лекційний матеріал, всебічно розглянути зміст питань, що виносяться на заняття, опрацювати навчальну літературу, відповідні нормативно-правові акти. Перевірку засвоєння знань студенти здійснюють за допомогою питань для самоконтролю.

Домашнє завдання з дисципліни “Оподаткування фізичних і юридичних осіб” виконується з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студента з навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання. Поряд із вивченням законодавства доречно також вивчати і аналізувати практику його реалізації, обставини і причини прийняття актів, які вивчаються, відношення до них практиків і громадськості. Обсяг об’єктів порівняльного вивчення має бути максимально вичерпним. Вивченню підлягають насамперед чинні закони та інші нормативно-правові акти. До кола об’єктів вивчення можуть входити як відмінені, так і ті, що фактично втратили значення акти, проекти актів з відповідного питання.

Важливим засобом у засвоєнні знань є написання рефератів за заданою проблематикою. Починати потрібно із вступу, в якому визначається мета дослідження, з максимально можливою точністю встановлюються межі висвітлення теми, що підлягає розгляду, визначаються методи її дослідження. Вступ слугує перехідним містком до основного дослідження, де має бути відображено практичне і теоретичне значення теми.

В основній частині роботи повинні йтися насамперед про зміст досліджуваної проблеми. Наслідком проведеного дослідження можуть бути пропозиції щодо оптимізації кримінального законодавства. У цьому випадку потрібно чітко обґрунтувати те, чому саме таке рішення єдино правильне.

Робота повинна завершуватись висновками.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів:

- оцінка “відмінно” — студент повно і всебічно розкриває питання теми, винесені на самостійне опрацювання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідної теми і може аргументовано її доводити;
- оцінка “добре” — загалом рівень знань студентів відповідає викладеному вище, але мають місце деякі упущення при виконанні завдань, винесених на самостійне опрацювання, обґрунтування неточні, не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами;
- оцінка “задовільно” — студент розкрив питання, винесені на самостійне опрацювання, в загальних рисах розуміє їх сутність, намагається робити висновки, але при цьому припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно і не самостійно;

- оцінка “незадовільно” — студент не в змозі дати відповідь на поставлене питання або відповідь неправильна, студент не розуміє суті питання, не може зробити висновки.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ОПОДАТКУВАННЯ ФІЗИЧНИХ І ЮРИДИЧНИХ ОСІБ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми	Кількість годин		
		лекції	ПЗ	само- стійна робота
	Змістовий модуль I. Правові основи оподаткування в Україні			
1	Податкова система України	4	2	2
2	Податки та їх види	2	2	2
3	Мито як непрямий податок	2	—	2
4	Митний тариф	2	—	2
	Змістовий модуль II. Прикладні аспекти побудови податкової системи України			
5	Основні принципи митного регулювання	2	—	2
6	Організація митного контролю в Україні	2	2	2
7	Державне мито	2	—	2
8	Місцеві податки та збори	2	2	2
9	Податок на доходи фізичних осіб	2	2	2
10	Податок на прибуток підприємств	2	2	2
Разом годин: 54		22	12	20

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з дисципліни
“ОПОДАТКУВАННЯ ФІЗИЧНИХ І ЮРИДИЧНИХ ОСІБ”

Змістовий модуль I. Правові основи оподаткування в Україні

Тема 1. Податкова система України

Питання для самоконтролю

1. Поняття податкової системи.
2. Побудова податкової системи України.
3. Поняття податкового тиску (тягаря).
4. Рівні податкового тиску.
5. Методика обчислення податкового тиску.

Практичні завдання

Завдання 1. Підготуйте реферат на тему: “Роль податків у формуванні державного бюджету”.

Завдання 2. Дайте письмову відповідь на питання: “Причини відміни Закону “Про систему оподаткування” 1991 року”.

Тестові завдання

1. Визначте, в якому з елементів оподаткування найбільше виявляється регулююча функція податків:

- 1) визначення об’єкта оподаткування;
- 2) визначення джерела сплати податків;
- 3) установлення величини ставок податків;
- 4) установлення термінів сплати податків;
- 5) надання податкових пільг.

2. Назвіть, за використання якого джерела сплати податків найбільше виявляється їх регулююча функція:

- 1) балансовий прибуток;
- 2) собівартість продукції;
- 3) виручка від реалізації продукції;
- 4) прибуток від реалізації продукції;
- 5) амортизаційні відрахування.

3. Назвіть, яка з методик визначення ставок оподаткування більш позитивно впливає на фінансово-господарську діяльність підприємства:

- 1) в абсолютних сумах з одиниці продукції, що реалізується;
- 2) у відсотках до об'єкта оподаткування — універсальні ставки;
- 3) у відсотках до об'єкта оподаткування — диференційовані ставки;
- 4) у відсотках до об'єкта оподаткування — прогресивні ставки;
- 5) у відсотках до об'єкта оподаткування — регресивні ставки.

4. Визначте, який спосіб надання податкових пільг більш позитивно впливає на вияв регулюючої функції податків:

- 1) пільги для окремих платників податків;
- 2) пільги щодо окремих об'єктів оподаткування;
- 3) пільги щодо термінів сплати податків;
- 4) відшкодування сплачених податків;
- 5) надання податкового кредиту.

Література [1; 2; 24; 26; 27; 45]

Тема 2. Податки та їх види

Питання для самоконтролю

1. Поняття, загальна характеристика податку.
2. Юридичний склад податку.
3. Класифікація податків.
4. Види ставок податків.
5. Методи оцінювання об'єктів оподаткування.
6. Прямі та непрямі податки.
7. Функції податків.

Практичні завдання

Завдання 1. Підготуйте реферат на тему: “Історія виникнення та запровадження податків”.

Завдання 2. Підготуйте реферат на тему: “Ставки податків в Україні”.

Завдання 3. Підготуйте реферат на тему: “Основні функції податків”.

Завдання 4. Дайте письмову відповідь на питання: “Особливості податків в Україні”.

Тестові завдання

1. Згідно із Законом України “Про систему оподаткування” під податком і збором до бюджетів та державних цільових фондів слід розуміти:

- 1) форму фінансових відносин між державою та підприємством;
- 2) обов’язковий платіж, що може здійснюватись у товарній чи грошовій формі;
- 3) обов’язковий внесок, здійснюваний платниками в порядку і на умовах, визначених законами України про оподаткування.

2. Система оподаткування – це:

- 1) сукупність податків, зборів, інших обов’язкових платежів до бюджету та державних цільових фондів, які сплачуються у встановленому порядку;
- 2) обов’язкові платежі, які встановлюються державою для юридичних та фізичних осіб з метою забезпечення державних потреб;
- 3) важливий ланцюг фінансових відносин між державою, юридичними та фізичними особами, що виник з розвитком грошових відносин.

3. Принципами оподаткування є:

- 1) рівномірність сплати, економічна обґрунтованість, фіскальність, урегульованість, єдиний підхід;
- 2) обов’язковість, рівнозначність і пропорційність, соціальна справедливність, стабільність, економічна обґрунтованість;
- 3) компетенція, доступність, соціальний захист, рівнозначність, урегульованість, фіскальність, стабільність, рівність.

4. Відповідно чинного податкового законодавства України об’єктами оподаткування є:

- 1) прибуток, грошові потоки, майно юридичних та фізичних осіб, митна вартість товарів, амортизаційні відрахування;
- 2) доходи, собівартість, обсяг реалізації у натуральному виразі, майно юридичних та фізичних осіб, вартість наданих комунальних послуг;
- 3) доходи (прибуток), додана вартість, вартість продукції, у т. ч. итна, або її натуральні показники, майно юридичних і фізичних осіб;
- 4) правильної відповіді немає.

5. Джерелами сплати податків на підприємстві відповідно чинного законодавства України є:

- 1) прибуток, собівартість, частина виручки від реалізації;
- 2) виручка від реалізації, прибуток, доходи, амортизаційні відрахування, обсяг нарахованої заробітної плати;
- 3) прибуток, собівартість, частина виручки від реалізації, амортизація.

6. Залежно від розмірів об'єкта оподаткування розрізняють такі податкові ставки:

- 1) пропорційні, прогресивні, дигресивні;
- 2) універсальні, диференційовані;
- 3) у грошовому вимірі на одиницю продукції, у відсотках до об'єкта оподаткування.

Література [1; 2; 15; 16; 22; 24; 26; 27; 40; 41]

Тема 3. Мито як непрямий податок

Питання для самоконтролю

1. Поняття, загальна характеристика мита.
2. Види мита.
3. Ставки мита.

Практичні завдання

Завдання 1. Підготуйте реферат на тему: “Способи збору мита”.

Завдання 2. Підготуйте реферат на тему: “Ставки мита в Україні”.

Тестові завдання

1. Назвіть показники, що використовуються для обчислення плати за землю сільськогосподарського призначення:

- 1) прибуток, отриманий від реалізації сільськогосподарської продукції;
- 2) вартісне оцінювання землі;
- 3) розмір земельної ділянки;
- 4) кількість виробленої сільськогосподарської продукції з одиниці земельної площі;
- 5) вартість реалізованої сільськогосподарської продукції з одиниці земельної площі.

2. Назвіть фактори, що впливають на встановлення розміру ставки податку на землю в населеному пункті (ставка з одиниці земельної площі):

- 1) кількість населення у місті;
- 2) призначення земельної ділянки (її використання);
- 3) розмір земельної ділянки;
- 4) розміщення земельної ділянки у межах міста;
- 5) ефективність використання земельної ділянки.

3. Основне призначення фіксованого сільськогосподарського податку:

- 1) спрощення оподаткування сільськогосподарських виробників;
- 2) зменшення податкового навантаження на сільськогосподарських товаровиробників;
- 3) збільшення надходження коштів до бюджету;
- 4) стимулювання розвитку сільськогосподарського виробництва;
- 5) стимулювання переробки сільськогосподарської продукції виробниками.

4. Назвіть податки і збори, які заміняє фіксований сільськогосподарський податок:

- 1) акцизний збір;
- 2) податок на транспортні засоби;
- 3) збір на обов'язкове соціальне страхування;
- 4) комунальний податок;
- 5) податок на землю;
- 6) податок на додану вартість.

5. Назвіть, який з указаних суб'єктів господарювання може бути платником фіксованого сільськогосподарського податку:

- 1) виробник, який вирощує і реалізує сільськогосподарську продукцію;
- 2) виробник, який переробляє сільськогосподарську продукцію, придбану в інших виробників, і реалізує її;
- 3) виробник, який регулярно сплачує податки і збори і не має податкової заборгованості;
- 4) виробник, який бажає сплачувати фіксований сільськогосподарський податок;
- 5) виробник, у якого обсяг реалізації вирощеної та переробленої сільськогосподарської продукції за попередній рік перевищує 50 % валового доходу;

- 6) виробник, у якого обсяг реалізації вирощеної та переробленої сільськогосподарської продукції за попередній рік перевищує 50% валового доходу і який виявив бажання сплачувати фіксований сільськогосподарський податок.

6. Визначте, за рахунок якого джерела має сплачуватися фіксований сільськогосподарський податок (при використанні грошової форми сплати):

- 1) загальна сума отриманого прибутку;
- 2) виручка від реалізації сільськогосподарської продукції;
- 3) собівартість виробництва сільськогосподарської продукції;
- 4) валовий дохід підприємства;
- 5) чистий прибуток;
- 6) фінансовий резерв платника податку.

Література [1; 2; 15; 17; 22; 24; 26; 27; 40; 41; 48]

Тема 4. Митний тариф

Питання для самоконтролю

1. Поняття, загальна характеристика митного тарифу.
2. Характеристика Брюссельської митної номенклатури 1951 р.
3. Характеристика Стандартної міжнародної торговельної класифікації ООН.
4. Характеристика Гармонізованої системи опису і кодування товарів.
5. Митний тариф України

Практичні завдання

Завдання 1. Підготуйте реферат на тему: “Характеристика Закону України “Про єдиний митний тариф” від 1992 року”.

Завдання 2. Підготуйте реферат на тему: “Світові товарні номенклатури”.

Тестові завдання

1. Визначте, які фактори впливають на розмір (суму) фіксованого сільськогосподарського податку:

- 1) обсяг отриманого прибутку;
- 2) родючість землі і структура сільськогосподарських угідь;

- 3) отримана виручка від реалізації сільськогосподарської продукції;
- 4) вартісна оцінка сільськогосподарських угідь;
- 5) сума податків, що їх заміняє фіксований сільськогосподарський податок;
- 6) розмір ставки фіксованого сільськогосподарського податку.

2. Приймає рішення про форми сплати фіксованого сільськогосподарського податку:

- 1) районна податкова адміністрація;
- 2) обласна податкова адміністрація;
- 3) Верховна Рада за ухвали відповідного Закону;
- 4) платник податку;
- 5) Кабінет Міністрів.

3. Назвіть фактори, що впливають на суму фіксованого сільськогосподарського податку за грошової форми його сплати:

- 1) сума отриманого балансового прибутку підприємства;
- 2) сума валового доходу підприємства;
- 3) площа сільськогосподарських угідь, переданих сільськогосподарському виробнику;
- 4) сума податків, що їх заміняє фіксований сільськогосподарський податок;
- 5) ставки фіксованого сільськогосподарського податку з одного гектара сільськогосподарських угідь.

4. Назвіть фактори, що впливають на розмір фіксованого сільськогосподарського податку за сплати його у формі поставок сільськогосподарської продукції:

- 1) кількість виробленої та реалізованої сільськогосподарської продукції;
- 2) вартість виробленої і реалізованої сільськогосподарської продукції;
- 3) кількість виробленої, переробленої і реалізованої сільськогосподарської продукції;
- 4) площа сільськогосподарських угідь, переданих сільськогосподарському товаровиробнику;
- 5) сума валового доходу підприємства;
- 6) ставки фіксованого сільськогосподарського податку з одного гектара сільськогосподарських угідь.

5. Визначте, яке основне призначення податку з власників транспортних засобів:

- 1) забезпечити фінансування автомобільних доріг;
- 2) підвищити ефективність використання автомобільного транспорту;
- 3) забезпечити скорочення виробництва автомобілів;
- 4) забезпечити екологічний захист навколишнього середовища;
- 5) забезпечити підвищення якості транспортних засобів.

6. Назвіть, які фактори впливають на розмір ставки податку з власників транспортних засобів (автомобілів):

- 1) потужність двигуна автомобіля;
- 2) пробіг автомобіля;
- 3) екологічний стан автомобіля;
- 4) час випуску (виробництва) автомобіля;
- 5) вантажопідйомність автомобіля;

7. Факторами, що впливають на абсолютну суму податку на транспортні засоби, що його сплачує підприємство, є:

- 1) прибуток, отриманий від експлуатації транспортних засобів;
- 2) загальна сума прибутку підприємства;
- 3) кількість транспортних засобів, які є у власності підприємства;
- 4) кількість транспортних засобів, узятих в оренду;
- 5) потужність двигуна транспортних засобів.

8. Об'єктом для визначення відрахувань на обов'язкове державне пенсійне страхування є:

- 1) балансовий прибуток підприємства;
- 2) фонд споживання;
- 3) виплачена основна і додаткова заробітна плата;
- 4) сума нарахованих дивідендів;
- 5) витрати на оплату праці (загальна сума).

Література [1; 2; 22; 24; 26; 27; 40; 41]

Змістовий модуль II. Прикладні аспекти побудови податкової системи України

Тема 5. Основні принципи митного регулювання

Питання для самоконтролю

1. Поняття, загальна характеристика принципів митного регулювання.
2. Поняття митного кордону України.
3. Поняття митної території України.
4. Митна служба України.
5. Здійснення митної справи.

Практичні завдання

Завдання 1. Дайте письмову відповідь на питання: “Розкрийте сутність принципів митного регулювання”.

Завдання 2. Підготуйте реферат на тему: “Митні органи України”.

Тестові завдання

1. Відповідно до чинного податкового законодавства України валовий дохід – це:

- 1) загальна сума доходу платника податку отриманого від реалізації продукції у звітному періоді на території України та поза її межами;
- 2) загальна сума доходу платника податку від усіх видів діяльності, отриманого у звітному періоді у грошовій, матеріальній, нематеріальній формах;
- 3) загальна сума доходу платника податку від операційної діяльності звітного періоду за виключенням фінансових доходів.

2. Згідно з чинним податковим законодавством України валові витрати виробництва та обігу – це:

- 1) сума будь-яких витрат платника податку у грошовій, матеріальній та нематеріальній формах для компенсації вартості товарів (послуг), що виготовляються;
- 2) сума будь-яких витрат платника податку, що дорівнюють вартості використаних у операційній діяльності ресурсів;

- 3) сума будь-яких витрат платника податку у грошовій формі для компенсації вартості послуг щодо реалізації виготовленої продукції.

3. *Зазначте, яким чином визначається оподатковуваний прибуток згідно з податковим законодавством України:*

- 1) як сума прибутку від операційної та фінансової діяльності;
- 2) як різниця між скоригованою величиною валового доходу підприємства, валовими витратами та амортизаційними відрахуваннями;
- 3) як сума валового прибутку та прибутку від інвестиційної та фінансової діяльності;
- 4) правильної відповіді немає.

4. *Дайте відповідь, чи правильне твердження, що розмір ПДВ, який належить сплаті до бюджету, визначається як різниця між обсягом податкового зобов'язання підприємства та розміром валових витрат:*

- 1) так, абсолютно правильно;
- 2) ні, тому що ПДВ до бюджету визначається як різниця між скоригованим валовим доходом та валовими витратами;
- 3) ні, тому що ПДВ до бюджету є різницею між сумою податкового зобов'язання та сумою вхідного ПДВ;
- 4) ні, тому що ПДВ до бюджету визначається як сума податкового зобов'язання та податкового кредиту.

5. *Стягнення мита як непрямого податку спрямовано насамперед на реалізацію:*

- 1) регулюючої функції системи оподаткування: забезпечує раціональну структуру експорту та імпорту, захист національного виробника;
- 2) фіскальної функції системи оподаткування: забезпечує надходження до державного бюджету коштів від експортно-імпортних операцій;
- 3) функції соціального захисту: забезпечує фінансування програм соціального захисту населення;
- 4) усі відповіді правильні.

6. *Визначте, що належить до складу непрямих податків підприємства:*

- 1) комунальний податок;

- 2) ринковий збір;
- 3) податок на землю;
- 4) мито.

7. Джерелом сплати податку на землю є:

- 1) прибуток підприємства;
- 2) собівартість виробництва продукції;
- 3) частина виручки від реалізації товарів, робіт, послуг;
- 4) вартість товарної продукції.

8. Визначте, до якої групи податків може належати акцизний збір:

- 1) до загальнодержавних прямих податків;
- 2) до загальнодержавних непрямих податків;
- 3) до місцевих податків;
- 4) до місцевих зборів.

9. Назвіть, що з наведеного не може входити до складу загальнодержавних зборів:

- 1) збір за спеціальне використання природних ресурсів;
- 2) збір на обов'язкове соціальне страхування;
- 3) ринковий збір;
- 4) відрахування у фонд зайнятості.

10. Визначте, які з перелічених платежів повинні відноситись на собівартість продукції:

- 1) податок на землю;
- 2) акцизний збір;
- 3) податок на рекламу, готельний збір;
- 4) мито.

11. Визначте, який з податків сплачується по високорентабельних та монопольних товарах:

- 1) податок на додану вартість;
- 2) податок з реклами;
- 3) податок на прибуток;
- 4) акцизний збір.

12. Визначте, для яких видів податків та платежів джерелом їх сплати є прибуток:

- 1) відрахування у фонд зайнятості, мито;
- 2) податок на додану вартість, мито;

- 3) готельний та ринковий збір;
- 4) податок з власників транспортних засобів, податок на землю

Література [1; 2; 22; 24; 26; 27; 40; 41]

Тема 6. Організація митного контролю в Україні

Питання для самоконтролю

1. Поняття, загальна характеристика митного контролю.
2. Форми митного контролю.
3. Вибірковість митного контролю.
4. Тривалість митного контролю.
5. Зони митного контролю.

Практичні завдання

Завдання 1. Підготуйте реферат на тему: “Права митних органів щодо здійснення митного контролю”.

Завдання 2. Підготуйте реферат на тему: “Організація огляду та переогляду товарів і транспортних засобів”.

Завдання 3. Підготуйте реферат на тему: “Створення спільного митного кордону”.

Тестові завдання

1. Назвіть об'єкт, який використовується для обчислення відрахувань до інноваційного фонду:

- 1) прибуток від фінансових інвестицій;
- 2) загальна сума прибутку підприємства;
- 3) вартість основних виробничих фондів;
- 4) обсяг товарної продукції;
- 5) кількість працівників на підприємстві.

2. Основною метою здійснених змін щодо оподаткування малого підприємства є:

- 1) спрощення порядку оподаткування;
- 2) зменшення податкового навантаження на виробника;
- 3) збільшення надходження коштів до бюджету;
- 4) підвищення рентабельності малого підприємства;
- 5) сприяння розвитку малого підприємства.

3. Джерело сплати єдиного податку із суб'єктів малого підприємництва (юридичних осіб) – це:

- 1) загальний прибуток;
- 2) собівартість продукції;
- 3) амортизаційні відрахування;
- 4) виручка від реалізації продукції (робіт, послуг);
- 5) чистий прибуток;
- 6) фінансовий резерв платника податку.

4. Назвіть, які фактори впливають на величину єдиного податку із суб'єктів малого підприємництва (юридичних осіб):

- 1) сума балансового прибутку підприємств;
- 2) сума виручки від реалізації продукції;
- 3) обсяг реалізації продукції;
- 4) розмір ставки єдиного податку;
- 5) сума податку на прибуток, що його сплачувало мале підприємство;
- 6) сума податку на додану вартість, що його сплачувало мале підприємство.

5. Назвіть суб'єктів малого підприємництва (юридичних осіб), які не можуть бути переведені на сплату єдиного податку:

- 1) довірче товариство;
- 2) підприємство торгівлі;
- 3) фінансово-кредитні та небанківські фінансові установи;
- 4) підприємства, які мають стійку податкову заборгованість (недоїмку);
- 5) підприємства, у статутному фонді яких частка, що належить юридичним особам – учасникам та засновникам цих підприємств (які не є суб'єктами малого підприємництва), перевищує 25 %;
- 6) страхова компанія.

6. Назвіть об'єкти оподаткування, що використовуються за обчислення єдиного податку для суб'єктів господарювання (юридичних осіб):

- 1) отриманий балансовий прибуток підприємства;
- 2) сума виплаченої заробітної плати;
- 3) середньооблікова чисельність працівників за рік;

- 4) обсяг виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- 5) обсяг прибутку від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- 6) собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг).

7. Головним призначенням місцевих податків і зборів є:

- 1) регулювання розвитку промисловості та послуг на місцевому рівні;
- 2) підтримка вітчизняних виробів;
- 3) наповнення дохідної частини місцевих бюджетів;
- 4) підвищення якості комунальних послуг;
- 5) розвиток місцевої інфраструктури.

8. Назвіть джерела місцевих податків і зборів суб'єктів господарювання:

- 1) загальний прибуток підприємства;
- 2) виручка від реалізації продукції, послуг;
- 3) витрати виробничо-господарської діяльності (собівартості);
- 4) валовий дохід;
- 5) амортизаційні відрахування;
- 6) резервні фонди підприємств.

9. Визначте, як впливають місцеві податки і збори на показники фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання:

- 1) збільшують собівартість продукції;
- 2) збільшують виручку від реалізації продукції, послуг;
- 3) зменшують чистий прибуток;
- 4) підвищують рентабельність виробництва;
- 5) поліпшують якість продукції.

Література [1; 2; 22; 24; 26; 27; 40; 41]

Тема 7. Державне мито

Питання для самоконтролю

1. Поняття, загальна характеристика державного мита.
2. Об'єкти державного мита.
3. Ставки державного мита.
4. Пільги та порядок сплати державного мита.

Практичні завдання

Завдання 1. Підготуйте реферат на тему: “Характеристика об’єктів державного мита”.

Завдання 2. Підготуйте реферат на тему: “Пільги та порядок сплати державного мита”.

Тестові завдання

1. Назвіть, що входить до митної вартості товарів:

- 1) контрактна вартість товару;
- 2) оплата митних послуг;
- 3) оплата брокерських та комісійних винагород;
- 4) витрати на страхування товару;
- 5) сплата ввізного мита;
- 6) транспортні витрати до перетину митного кордону.

2. Визначте, як може вплинути на фінансово-господарську діяльність підприємств-виробників звільнення їхньої продукції від акцизного збору:

- 1) зменшить собівартість продукції;
- 2) збільшить прибуток від реалізації;
- 3) підвищить рентабельність виробництва продукції;
- 4) зменшить іммобілізацію оборотних коштів;
- 5) збільшить обсяг виробництва і реалізації підакцизних товарів.

3. Назвіть можливі наслідки негативного впливу сплати вхідного ПДВ на фінансову діяльність підприємства – платника податку (вхідний ПДВ відшкодовується підприємству):

- 1) зростання ціни продукції;
- 2) іммобілізація оборотних коштів підприємства;
- 3) зменшення прибутку від реалізації продукції;
- 4) зниження рентабельності підприємства;
- 5) підвищення собівартості продукції.

4. Позитивна роль застосування нульової ставки ПДВ для підприємства – платника податку на додану вартість полягає у:

- 1) отриманні відшкодування вхідного ПДВ;
- 2) збільшенні прибутку від реалізації продукції;
- 3) підвищенні рентабельності продукції;
- 4) зниженні собівартості продукції;
- 5) збільшенні балансового прибутку.

5. Визначте, які фактори впливають на встановлення терміну сплати податку “акцизний збір” до бюджету:

- 1) величина акцизного збору за ціною продукції;
- 2) умови реалізації підакцизної продукції;
- 3) вид підакцизного товару;
- 4) рентабельність продукції;
- 5) загальна сума акцизного збору, що її сплачує платник податку.

6. Назвіть об’єкт оподаткування для обчислення акцизного збору за використання відсоткової ставки:

- 1) собівартість продукції;
- 2) ціна виробника (оптова ціна);
- 3) ціна виробника + акцизний збір;
- 4) ціна виробника + ПДВ;
- 5) ціна виробника + акцизний збір + ПДВ.

7. Назвіть фактори, що впливають на встановлення розміру ставки податку на землю, яка використовується для сільськогосподарського виробництва (ставка з одиниці земельної площі):

- 1) розмір земельної ділянки;
- 2) призначення ділянки для певного виду виробничої сільськогосподарської діяльності;
- 3) розміщення земельної ділянки;
- 4) родючість ґрунту;
- 5) ефективність використання земельної ділянки.

Література [1; 2; 22; 24; 26; 27; 40; 41]

Тема 8. Місцеві податки та збори

Питання для самоконтролю

1. Поняття, загальна характеристика місцевих податків та зборів.
2. Види місцевих податків.
3. Види місцевих зборів.
4. Характеристика комунального податку.
5. Характеристика податку з реклами.

Практичні завдання

Завдання 1. Підготуйте реферат на тему: “Особливості сплати комунального податку”.

Завдання 2. Підготуйте реферат на тему: “Особливості сплати податку з реклами”.

Тестові завдання

1. Назвіть витрати платника податку, які зменшують суму обчисленого податку на прибуток, що буде перерахований до бюджету:

- 1) податок на землю, яка використовується для сільськогосподарського виробництва;
- 2) витрати на придбання торгових патентів;
- 3) сплачений податок на дивіденди;
- 4) сплачений комунальний податок;
- 5) амортизаційні відрахування.

2. Назвіть показники, які використовуватимуться для обчислення суми податку на прибуток:

- 1) загальний прибуток підприємства;
- 2) чистий прибуток;
- 3) сума валових витрат;
- 4) сума нарахованих амортизаційних відрахувань;
- 5) скоригований валовий дохід.

3. Назвіть об'єкт оподаткування для обчислення ПДВ:

- 1) собівартість випущеної продукції;
- 2) вартість продукції в оптових цінах відвантаженої покупцям;
- 3) відпускна ціна відвантаженої продукції, включаючи акцизний збір;
- 4) відпускна ціна відвантаженої продукції, включаючи акцизний збір і ПДВ;
- 5) прибуток від реалізації продукції.

4. Назвіть можливі джерела відшкодування вхідного ПДВ на підприємстві:

- 1) ПДВ, отриманий від реалізації продукції;
- 2) кошти державного бюджету;
- 3) виручка від реалізації продукції;
- 4) амортизаційні відрахування;
- 5) кошти резервного фонду.

Література [1; 2; 22; 24; 26; 27; 40; 41]

Тема 9. Податок на доходи фізичних осіб

Питання для самоконтролю

1. Податок на доходи фізичних осіб.
2. Оподаткування нерезидентів.
3. Оподаткування доходів від продажу нерухомості.
4. Оподаткування спадщини.
5. Оподаткування виграшів громадян.
6. Податок на промисел.

Практичні завдання

Завдання 1. Підготуйте реферат на тему: “Характеристика податку на промисел”.

Завдання 2. Підготуйте реферат на тему: “Оподаткування спадщини і подарунків”.

Тестові завдання

1. Назвіть принцип побудови системи оподаткування, з яким безпосередньо пов’язана регулююча функція податків:

- 1) соціальна справедливість;
- 2) недопущення податкової дискримінації;
- 3) рівномірність сплати податків;
- 4) обов’язковість сплати податків;
- 5) стимулювання підприємницької діяльності;
- 6) однозначність і пропорційність установаження податків.

2. Визначте, які з названих обов’язкових платежів належать до місцевих податків і зборів:

- 1) податок на землю;
- 2) гербовий збір;
- 3) комунальний податок;
- 4) збір за використання місцевої символіки;
- 5) податок на нерухоме майно (нерухомість);
- 6) плата за використання місцевої символіки.

3. Назвіть надходження коштів, які не включаються до складу валового доходу платника податку на прибуток:

- 1) дохід від реалізації цінних паперів;
- 2) дохід від надання фінансових послуг;

- 3) сума ПДВ, отриманого в складі ціни реалізації продукції;
- 4) сума невикористаної частини коштів, що повертаються зі страхового резерву;
- 5) дохід від операції лізингу (оренди).

4. Назвіть витрати, що не включаються до складу валових витрат платників податку на прибуток за обчислення оподаткованого прибутку:

- 1) кошти, добровільно перераховані до державного бюджету;
- 2) сума безнадійної дебіторської заборгованості, стосовно якої закінчився термін позовної давності;
- 3) сума штрафів, сплачених за порушення господарських договорів;
- 4) витрати на утримання приміщень житлового фонду підприємства;
- 5) відрахування до Державного пенсійного фонду.

5. Назвіть витрати, що не включаються до складу валових витрат платників податку на прибуток за обчислення оподаткованого прибутку:

- 1) суми коштів, внесених до страхових резервів;
- 2) збір на обов'язкове соціальне страхування;
- 3) витрати на утримання об'єктів соціальної інфраструктури, підприємства;
- 4) виплата дивідендів;
- 5) витрати підприємства на придбання ліцензій для ведення господарської діяльності.

6. Джерела сплати податку на прибуток – це:

- 1) собівартість продукції;
- 2) загальна сума отриманого прибутку;
- 3) чистий прибуток;
- 4) виручка від реалізації продукції;
- 5) податковий кредит.

Література [1; 2; 22; 24; 26; 27; 40; 41]

Тема 10. Податок на прибуток підприємств

Питання для самоконтролю

1. Поняття податку на прибуток підприємств.

2. Порядок складання декларації про прибуток підприємств.
3. Валові витрати в податках на прибуток підприємств.
4. Податок на додану вартість.

Практичні завдання

Завдання 1. Підготуйте реферат на тему: “Характеристика платників податків на прибуток підприємств”.

Завдання 2. Підготуйте реферат на тему: “Характеристика податку на додану вартість”.

Задача

Схематично зобразьте структурно-логічну схему оподаткування прибутку підприємств.

Тестові завдання

1. Визначте, за яке порушення податкового законодавства встановлено підвищену відповідальність платника податків:

- 1) порушення терміну подання податкової звітності;
- 2) порушення терміну складання податкової декларації;
- 3) приховання об'єкта оподаткування;
- 4) несвоєчасне перерахування податку до бюджету;
- 5) порушення терміну подання платіжного доручення на сплату податку до бюджету.

2. Назвіть найістотніший недолік чинної системи оподаткування підприємств в Україні:

- 1) високі ставки податків;
- 2) велика кількість податків;
- 3) недостатня кількість податкових пільг;
- 4) нестабільність законодавства з питань оподаткування;
- 5) недосконалі терміни сплати податків;
- 6) необхідність тимчасового використання оборотного капіталу підприємств для сплати податків.

3. Назвіть основні причини, що пояснюють недоліки системи оподаткування підприємств:

- 1) недостатня кількість професійно підготовлених фахівців, які розробляють законодавчі акти з питань оподаткування;
- 2) недостатня кількість національного досвіду з оподаткування підприємств;

- 3) брак затверженої податкової концепції в державі;
- 4) брак затвердженого Податкового кодексу держави;
- 5) затримка прийняття законодавчих актів Верховною Радою;
- 6) недостатня кількість професійно підготовлених кадрів у податкових адміністраціях;

4. Назвіть податок, якого не сплачують комерційні банки і страхові компанії:

- 1) податок на землю;
- 2) податок на рекламу;
- 3) акцизний збір;
- 4) податок на транспортні засоби;
- 5) податок на додану вартість;
- 6) комунальний податок.

5. Знайдіть правильне визначення поняття “податкова система”:

- 1) сукупність податків, що їх визначає держава;
- 2) сукупність зборів, що їх визначає держава;
- 3) сукупність податків і зборів, що їх визначає держава;
- 4) сукупність обов'язкових платежів до бюджетів різних рівнів, а також до державних цільових фондів;
- 5) сукупність обов'язкових платежів до бюджетів різних рівнів, а також до державних цільових фондів, що стягуються в установленому законами порядку;
- 6) сукупність загальнодержавних і місцевих податків і зборів.

Література [1; 2; 22; 24; 26; 27; 40; 41]

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативна

1. *Конституція* України. — К., 1996.
2. *Закон* України “Про систему оподаткування” // Уряд. кур’єр. — 1997. — 20 берез.
3. *Закон* України “Про державну податкову службу в Україні” // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 15.
4. *Закон* України “Про Єдиний митний тариф” // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 19.

5. *Закон України “Про внесення змін до Декрету Кабінету Міністрів України “Про акцизний збір” // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 50.*
6. *Закон України “Про податок на додану вартість” // Відомості Верховної Ради України. — 1997. — № 21.*
7. *Закон України “Про оподаткування прибутку підприємств” // Відомості Верховної Ради України. — 1997. — № 27.*
8. *Закон України “Про внесення доповнень до Декрету Кабінету Міністрів України “Про державне мито” // Відомості Верховної Ради ості України. — 1993. — № 49.*
9. *Закон України “Про внесення змін до Декрету Кабінету Міністрів України “Про порядок обкладання митом предметів, які ввозяться громадянами в Україну” // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 49.*
10. *Закон України “Про внесення доповнень до Декрету Кабінету Міністрів України “Про порядок обкладання митом предметів, які вивозяться громадянами за митний кордон України” // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 12.*
11. *Закон України “Про внесення змін та доповнень до Декрету Кабінету Міністрів України “Про державне мито” // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 28.*
12. *Закон України “Про Державний реєстр фізичних осіб — платників податків та інших обов’язкових платежів” // Відомості Верховної Ради України. — 1995. — № 2.*
13. *Закон України “Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів” // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 11.*
14. *Про податок на промисел: Декрет Кабінету Міністрів України // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 19.*
15. *Про акцизний збір: Декрет Кабінету Міністрів України // Голос України. — 1993. — 21 трав.*
16. *Про прибутковий податок з громадян: Декрет Кабінету Міністрів України // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 10.*
17. *Про місцеві податки і збори: Декрет Кабінету Міністрів України // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 30.*
18. *Про державне мито: Декрет Кабінету Міністрів України // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 13.*

19. *Про податок* на промисел: Декрет Кабінету Міністрів України // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 19.

Основна

20. *Гега П., Доля Л.* Основи податкового права. — К.: Знання, 1998.
21. *Грачева Е. Ю.* Финансовое право России: Учеб. для студ. вузов и практ. работников фин. учреждений. — М.: ТЕИС, 1995.
22. *Гуреев В. И.* Налоговое право. — М.: Экономика, 1995.
23. *Дернберг, Ричард Л.* Международное налогообложение: Краткий курс. — М.: ЮНИТИ, 1997.
24. *Жданов А. А.* Финансовое право Российской Федерации. — М., 1995.
25. *Зюнькін А. Г.* Фінансове право. — К.: МАУП, 1999.
26. *Коровин О. В.* Налоговая проверка предприятия. — М.: Стрикс, 1995.
27. *Криницкий И. Е., Кучерявенко Н. П.* Налоговое право. — Харьков: Клисоп, 1995.
28. *Кучерявенко Н. П.* Основы налогового права. — Харьков: Эспада, 1996.
29. *Кучерявенко Н. П.* Налоговое право. — Харьков: Консум, 1997.
30. *Налоговая система и налоговая политика.* — Донецк, 1992.
31. *Основы налогового права: Учеб.-метод, пособие.* — М.: Инвест. Фонд; Контакт, 1995.
32. *Податки в Україні: Зб. діючих законодавчих та відомчих норм, актів з питань оподаткування.* — К., 1995.
33. *Скворцов Р. Н.* Все о налогах в Украине. — К.: Конкорд, 1995. — Ч. 1. Как избежать финансовых санкций. Как воспользоваться льготами; Ч. 2. Как избежать налогов. Как изымать налоги.
34. *Толстомятенко Т. П.* Налоговое право США. — М.: АнкиА, 1996.
35. *Фінансове право (за законодавством України): Навч. посіб. для студ. юрид. вузів / За ред. Л. К. Воронової.* — К.: Вентурі, 1995.
36. *Фінансове право: Курс лекцій.* — К.: Правові джерела, 1998.
37. *Фомина О. А.* Источники налогового права зарубежных стран. — М., 1996.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни	
“Оподаткування фізичних і юридичних осіб”	5
Зміст самостійної роботи з дисципліни	
“Оподаткування фізичних і юридичних осіб”	6
Список літератури	25

Відповідальний за випуск	<i>А. Д. Вегеренко</i>
Редактор	<i>Т. М. Коліна</i>
Комп'ютерне верстання	<i>О. А. Залужна</i>

Зам. № ВКЦ-3864

Підп. до друку 22.10.2008. Формат 60×84/16. Папір офсетний
Друк ротаційний трафаретний.

Ум. друк. арк. 1,62. Обл.-вид. арк. 1,56. Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП
ДП «Видавничий дім «Персонал»

03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*